

Att ha höns

Även om höns hör till de mer lättskötta husdjuren så måste de ses till varje dag. Rent vatten och mat måste de ha. Det är också bra att varje dag ta några minuter för att observera hönsen för att försäkra sig om att de är friska och välmående, vilket lämpligen görs i samband med att man plockar in äggen. Det finns flera bra böcker som är mycket läsvärda om du funderar på att skaffa höns t ex ["Höns i Trädgården" av Karin Neuschütz](#) . Fler förslag på litteratur hittar du i länkarna längs ner på sidan.

Ett bra alternativ till att ha hönsen helt lösa i trädgården är att slå upp ett s.k. elnät runt hönshuset och voljären. Det ger hönsen ett bra skydd mot rovdjur samtidigt som de får en större yta att vistas på. Så gör jag alltid själv när jag är på jobbet eller måste vara bort en stor del av dagen. Elnätet drivs förslagsvis med ett bärbart solcellsutrustat elaggregat.

Välj en härdig, lugn ras som inte flaxar iväg till grannen och som tål den svenska vintern – det finns många bra och vackra raser att välja mellan. Personligen föredrar jag de s.k. tunga raserna som utvecklades på 1800- och 1900-talet, långt innan dagens hybridhönsindustri kom till. Dessa raser är lugna, flyger inte iväg, värper bra, är vackra att se på och blir lätt tama – kort sagt passar de utmärkt som trädgårdshöns. Det finns också dvärghönsraser med liknande egenskaper och som dessutom har den fördelen att de behöver mindre utrymme än stora höns. Brun Lohman är ett exempel på en modern ras som också fungerar bra i trädgården och värper utmärkt.

Några exempel på i mitt tycke lämpliga hönsraser är:

New Hampshire
Orpington
Rhode Island Red
Faverolle
Sussex
Wyandotte
Dvärg Wyandotte
Dvärgkochin

Men det finns [många fler att välja på](#). Höns till salu hittar du bl a via [Svenska Rasfjäderfäförbundets](#) olika lokalklubbar, via Blocket eller www.alternativ.nu.

Hönor ska ha mat och friskt vatten varje dag. De är allätare s.k. omnivorer men älskar säd, speciellt vete. Ekologiskt hönsfoder finns att köpa hos Odalmännen/Lantmännen. I det ingår alla näringsämnen en höna behöver ingår. Där finns också speciella foder för t ex kycklingar samt foder- och vattenautomater. Går dina hönor fritt i trädgården så hittar de en hel del mat själva - grönt och insekter och andra småkryp. De skall dock ha fri tillgång snäckskal, finfördelat kol samt sandbad.

Har man småbarn så blir det lätt en del matrester. Genom att ge det till hönsen istället för att kasta så omvandlas resterna till färska ägg! Det är ett bra komplement till huvudfodret och hönorna kommer att älska dig för det extra goda du kommer med. Mina hönor gillar speciellt finfördelat bröd, spagetti, pannkakor och ris. På vintern kan man ge dem ett tillskott i form av majs, gröna ärtor, rotfrukter och andra grönsaker för att kompensera för bristen på grönfoder i naturen.

En gång i veckan är det lämpligt att göra rent i hönshuset dvs. ta ut gödseln och lägga in mer strö och kolla så att allt ser bra ut i redet etc. På vintern måste man se till att vattnet inte fryser - det finns bra elektriska plattor avsedda att ställa vattenautomaten. Vår och höst skall hönshuset storrengöras.

Hönor gillar att sandbada - både för rengöring och ren njutning. Inred gärna en "spa"-avdelning i hönsgården med fin sjösand om du inte har det naturligt i trädgården någonstans.

I Sverige är det tillåtet att ha höns i sin trädgård även om man bor i ett villaområde. Ring till din kommun och hör efter de lokala bestämmelserna. I en del kommuner får man ha 5-7 hönor utan speciellt tillstånd, en del kräver att man ansöker om tillståndet först och andra vill ha grannars medgivande för att tillstånd ska utfärdas - alldeles särskilt då man vill ha en tupp.

En flock på 3-5 hönor är lagom i en trädgård. Tupp är inte nödvändigt, men personligen tycker jag det är trevligt eftersom jag gärna vill att det skall kläckas kycklingar varje vår. En vackert galande tupp ger dessutom en härligt lantligt stämning. Det är tuppens uppgift att leta upp mat åt hönorna och hålla utkik efter faror. Har man inte en tupp så brukar den höna som står högst i rang i flocken ta på sig den uppgiften. Vill du inte ha tupp men har en höna som är villig att ruva så kan du köpa befruktade ägg s.k. avelsägg och lägga under henne istället.

En ung, frisk höna värper upp till 25 st ägg/månad under sommarhalvåret beroende på ras. På vintern blir det färre ägg. Äggproduktionen minskar också efterhand med hönans ålder.

Alla höns borde få gå fritt, då är livet som det skall vara för en höna - härligt. En nyinflyttad höna kan man hålla instängd i voljären ca 1-2 veckor. Då lär sig hönan var den hör hemma. Sedan kan den släppas ut i trädgården.

Att sprätta är förstas härligt för en höna. De dagar hönsen inte kan gå fria i trädgården så kan du samla ihop gräsklipp och ogräsrens och lägga in i voljären.

På våren ger hönorna bra sprätthjälp i trädgården. Då ryker späda ogräsplantor och snigelägg tacksamt all världen väg. När jag har nysått i trädgårdslandet så täcker jag med fiberväv. Har du känsliga rabatter kan hönsen vara instängda i en stor voljär eller inom ett elstängsel någon vecka. När växtligheten väl tagit fart och vuxit till sig kan de få gå fritt igen och rabatterna får (nästan) vara ifred.

Hönor kan leva upp till 15 år. Att ta en sjuk höna till veterinären blir ofta dyrare än att köpa en ny. Men det kan krävas att man är så tuff, att man klarar att nacka en höna eller åtminstone känner någon annan tuffing som är villig att åta sig jobbet.

Hönslänkar:

<http://honsraser.blogspot.com/>
www.svenskarasfaderfaforbudet.se
www.kackel.se
www.alternativ.nu
www.blocket.se
www.hogbergaab.se
www.nordpost.se

Hönsböcker:

"Höns i Trädgården" av Karin Neuschütz
"Höns " av Karin Neuschütz och Kristina Odén
"Hönsraser" av Anette Grandin
"Hönsboken" av Anders Jansson
"Havehøns" av Jørgen Liljensøe